

การพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อารีรัตน์ ปิ่นทอง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน ๓๑ คน โดยเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศส จำนวน ๑๔ คน และกลุ่มควบคุม จำนวน ๑๗ คน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลองจำนวน ๓๐ ชั่วโมง หลังจากนั้นให้ทั้ง ๒ กลุ่ม ทำแบบทดสอบหลังเรียน Post-test ผลการวิจัยพบว่า ๑) คะแนนทดสอบทักษะการฟัง-การพูด หลังการจัดการเรียนรู้ (Post-test) ของนิสิตในกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน (Pre-test) ๒) นิสิตในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม ความรู้ด้านศัพท์ และการจับใจความสำคัญของข้อความ และ ๓) นิสิตในกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้นี้ช่วยให้มีความกระตือรือร้นและสามารถพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดได้ดีขึ้น นอกจากนี้จากการสนทนากลุ่ม

(Focus Group) นิสิตให้ความเห็นว่าการอ่านจากหนังสือหลาย ๆ ประเภทจะเอื้อต่อการได้รับข้อมูลในการนำมาใช้ในการสนทนาและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนควรมีหัวข้อสนทนาที่มีความทันสมัยตรงกับความสนใจของผู้เรียน

Résumé

Cet article a pour but d'étudier le résultat de la mise à l'essai d'unité pédagogique visé à développer la compréhension à l'écoute et l'expression orale des 31 étudiants à la faculté des sciences humaines de l'université Kasetsart. Les étudiants ont été divisés en 2 groupes. Le groupe test comprenait 14 étudiants du programme choisi en vue d'améliorer leurs compétences à l'oral ou à l'écoute. Ces 17 étudiants restant composaient le groupe de contrôle. Chaque groupe subit un prétexte puis le groupe test suivi 30 heures de l'unité pédagogique. Ces deux groupes ont passé ensuite un post-test. Ces résultats montrent que 1) Les résultats du post-test furent meilleurs pour le groupe test que ses

* สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

résultats au prétest. 2) Les étudiants des 2 groupes devaient améliorer leurs compétences à l'oral ou à l'écoute notamment leurs connaissances culturelles, lexicales et leur capacité à saisir les principaux points d'un texte entendu. 3) Les étudiants du groupe test convinrent que le programme pédagogique les avait aidés à améliorer leurs compétences à l'oral et à l'écoute.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกของการสื่อสารปัจจุบัน นอกจากภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารและในโลกการทำงานแล้ว ภาษาฝรั่งเศสเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญในระดับเวทีโลก เนื่องจากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาราชการที่ใช้ในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (European Union) อีกทั้งเป็นภาษาต่างประเทศอย่างเป็นทางการของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโลก ดังนั้นภาษาฝรั่งเศสจึงเป็นภาษาที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในระดับนานาชาติ ภาษาฝรั่งเศสจึงมีความจำเป็นในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารระดับโลกนอกจากนี้ภาษาฝรั่งเศสยังคงมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศด้วย เช่น ในวงการทูต การค้าและการเจรจาธุรกิจ การเมือง และศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบริการ เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม และงานเลขานุการ ดังนั้นการเพิ่มความสามารถด้านการฟัง-การพูดจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่นักการศึกษาในด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสจะต้องหันมาให้ความสนใจในการเตรียมความพร้อมของนิสิตไปสู่โลกของการทำงาน ซึ่งภาษาฝรั่งเศสมีความสำคัญในโลกของการทำงาน การผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมตลอดจนมีความสามารถใน

การนำภาษาฝรั่งเศสไปใช้ในโลกแห่งการทำงานจึงเป็นเสมือนเหตุผลสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งทางด้านการฟังและการพูดเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ

ในการพัฒนาทักษะทางด้านการฟัง-การพูดให้กับผู้เรียนจึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ควรได้มีการฝึกฝนและค้นหาวิธีที่มีความชัดเจนและเหมาะสมในการพัฒนาความสามารถในการฟัง-การพูดตั้งแต่นักวิชาการจำนวนมากพยายามที่จะหาวิธีในการจัดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด เนื่องจากการฟัง-การพูดเป็นหัวใจหลักของการเรียนภาษาต่างประเทศคือความสามารถในการสื่อสาร (Rivers, 1983; Doff, 1991) อย่างไรก็ตามในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง-การพูดมีความซับซ้อนและมีปัจจัยหลาย ๆ ด้านจึงเป็นการยากที่จะแจกแจงอุปสรรคต่าง ๆ และควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางการสื่อสารอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส (สุกัญญา นันทศิลป์, ๒๕๔๗) นอกจากนี้ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งการคิดทบทวนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-การพูดซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้วิจัยควรยึดเป็นแนวทางในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดให้กับผู้เรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับคณาจารย์ที่จะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาวิธีการสอนให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพให้สอดคล้องตามหลักการและปรัชญาการศึกษาแห่งชาติ

ทั้งนี้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อพัฒนาทักษะทางการฟัง การพูดในระดับอุดมศึกษานั้น พบว่ามีงานวิจัยที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง

ของการออกเสียงในภาษาฝรั่งเศสที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างทักษะทางการฟัง การพูดในภาษาฝรั่งเศสด้วย ดังเช่น งานวิจัยของจิรประภา บุญพรหม (๒๕๕๑) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชาวไทยโดยเน้นการใช้กลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ และการจัดการกับระบบปัญหาออกเสียง นอกจากนี้ พรารณา กาลเนาวกุล และคณะ (๒๕๔๙) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีที่มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับปานกลางถึงอ่อน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านทักษะการฟัง การสนทนา การออกเสียง และกลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้น งานวิจัยต้องการเสนอแนะให้ผู้สอนควรคำนึงถึงการออกแบบกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือ อุมพร ภูพานเพชร (๒๕๔๓) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้เกมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่างเต็มที่จากการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น ผลการทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดของผู้เรียนทั้งก่อนและหลังการเรียนปรากฏว่าผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการฟัง การพูดดีขึ้น และมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะเน้นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการใช้กิจกรรมในชั้นเรียน และมีข้อสังเกตว่างานวิจัยส่วนมากจะเป็นการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นหลัก ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษา

ฝรั่งเศสในระดับอุดมศึกษานั้นยังมีไม่มากนัก อนึ่ง งานวิจัยในครั้งนี้เน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการฟัง-การพูดโดยใช้แผนการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างของผู้เรียน และปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (child-centered) และการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตัวเอง (auto-apprentissage)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชั้นปีที่ ๑ ระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การเผยแพร่ผลการศึกษาและแนวความคิดจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและสร้างความพร้อมในการพัฒนา นิสิตและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในรายวิชา 01356115 ภาษาฝรั่งเศส พื้นฐาน I (French Foundation I)

ทฤษฎีและหลักการ

๑. หลักการสอนทักษะการฟัง

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทักษะทางการฟังให้กับผู้เรียนในห้องเรียน โดยมุ่งประเด็นไปที่การจัดสร้าง

แบบฝึกทักษะการฟัง การสร้างสื่อการสอนและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังเช่น Rixon (1986:3-7) อธิบายว่าในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนนั้นครูจะต้องเป็นผู้ที่รู้ความต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้นำมาจัดกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรม ตลอดจนแบบฝึกหัดและสื่อการสอนที่เหมาะสม การสร้างแบบฝึกหัดและสื่อการสอนในชั้นเรียน ครูเป็นผู้เลือกเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง และเป็นไปตามสถานการณ์จริง ในชีวิตประจำวันมนุษย์ใช้การฟังในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ฟังประกาศของสถานีวิทยุ สนามบิน ฟังเพลงทั้งคำบรรยาย บทเรียน ฟังการพูดโทรศัพท์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการสร้างแบบฝึกหัดและสื่อการสอน ควรคำนึงถึงความเป็นจริงและความใกล้เคียงกับชีวิตจริงให้มากที่สุด

นอกจากนี้ Lhote (1995) ได้นำเสนอรูปแบบในการแยกแยะการฟังข้อมูลดังต่อไปนี้ เพื่อนำไปสู่การสรุปความคิด การแยกแยะ และการเดา

- ๑) ฟังเพื่อการได้ยิน
- ๒) ฟังเพื่อการแยกแยะ
- ๓) ฟังเพื่อแจกแจง เช่น การฟังบุคคลที่กลัว/โกรธ/มีความสุข
- ๔) ฟังเพื่อชี้เฉพาะเจาะจงในกรณีที่เป็นการแสดงบุคคล
- ๕) ฟังเพื่อให้ระลึกได้ว่าเป็นบุคคลใดที่พูด
- ๖) ฟังเพื่อขจัดความกำกวม ซึ่งจำเป็นที่ต้องใช้ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ การรับรู้ด้านพหุทวิปัญญา (การคาดเดา การสรุปหาเหตุผล การจำ การตรวจสอบ) และการสื่อสาร
- ๗) ฟังเพื่อการเรียบเรียงใหม่ เป็นการฟังที่จะต้องได้รับการฝึกฝนทางด้านวิเคราะห์และสังเคราะห์

๘) ฟังเพื่อการสังเคราะห์ เป็นการฟังในระดับที่ยากและผู้ฟังจำเป็นต้องใช้ความตั้งใจสูง

๙) ฟังเพื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้ เป็นการฟังที่เป็นพื้นฐานเน้นการมีปฏิกิริยาตอบโต้จากการฟัง สามารถใช้วัดความสามารถทางด้านกรฟังได้

๑๐) ฟังเพื่อตัดสินพิจารณา เป็นการฟังเพื่อหาคำตอบ การประเมินเหตุการณ์ หรือบุคคล

ส่วน Richard (1990) ได้เน้นความสำคัญของการส่งสารของผู้พูด (fonction transactionnelle) การรับสารของผู้ฟัง (fonction interactionnelle) การใช้วิธีการที่เน้นความสามารถทางภาษา การวิเคราะห์บทสนทนา เช่น เข้าใจคำ เข้าใจประโยค การใช้วิธีที่เน้นความรู้ที่มีมาก่อนหน้าของผู้เรียน ตลอดจนคำนึงถึงความสนใจและบริบท ในเรื่องนี้ Richard (1990:65-83) ได้นำเสนอตัวอย่างในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

๑) การสอนฟังเรื่องตลกเพื่อสังเกตว่าช่วงเวลาไหนที่ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการหัวเราะ ซึ่งขั้นตอนนี้ Richard พบว่าเป็นขั้นตอนที่ไม่ง่ายเลยสำหรับผู้ฟังถึงแม้ว่าผู้ฟังคนนั้นจะเป็นเจ้าของภาษาหรือเป็นผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เนื่องจากผู้ฟังจะต้องฟังอย่างตั้งใจ โดยต้องอาศัยปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มี เช่น ความรู้ทางศัพท์ ระดับของภาษารูปประโยคที่ใช้ เป็นต้น จึงจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจเนื้อหา

๒) การสอนฟังโดยใช้บทพยางค์ที่เกี่ยวกับบทเรียนของการเริ่มขับรถ ซึ่งผู้เรียนจะต้องฟังอย่างตั้งใจ (เน้นผู้พูดตลอดจนความรู้ที่มีมาก่อนหน้า)

๓) การสอนฟังบทสนทนาของแซกรับเซญ ซึ่งเป็น การออกงานทางสังคม (เน้นผู้ฟังและเน้น ความรู้ที่มีมาก่อนหน้าของผู้เรียน) การเรียนการสอนแบบนี้จึงง่ายสำหรับผู้ฟัง เนื่องจากผู้ฟังได้ใช้ ความรู้ที่มีมาก่อนหน้านั้นทางด้านสังคมและ วัฒนธรรมในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้ฟังที่เป็นเจ้าของภาษาจะเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น ในขณะที่ ผู้ฟังที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศก็อาจจะมี อุปสรรคทางการฟังอยู่บ้าง ถ้าผู้ฟังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคมของภาษานั้น ๆ

๒. หลักการสอนทักษะการพูด

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่มุ่ง เน้นไปที่ความสามารถทางการสื่อสาร Roulet (1980 อ้างถึงในสุกัญญา, 2544:131) กล่าวว่า ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางด้าน การพูดอย่าง เต็มที่และเอื้อให้กับกลวิธีในการพัฒนาทักษะทาง ด้านการพูด ควรใช้อุปกรณ์ที่ให้ความสำคัญกับการ ฝึกการสังเกต การใช้ความคิด และการอธิบาย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการค้นพบกลวิธีของกฎการใช้ ภาษา ในเรื่องนี้ Brown (1994) กล่าวว่า ความ สามารถในการพูดเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษาที่ สอง หรือภาษาต่างประเทศ เนื่องจากความสามารถ ดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ที่จะพูดนั้นเป็นสิ่งที่ยาก เพราะผู้พูดต้อง มีความรู้เรื่องเสียง คำศัพท์ และโครงสร้าง ทักษะ การฟัง และการพูด เป็นของคู่กัน การพูดได้อย่าง ถูกต้อง (Accuracy) และพูดได้คล่อง (Fluency) เป็นสิ่งสำคัญของการพูด แม้ว่าจุดมุ่งหมายแรกของการสอนภาษาคือการพูดได้คล่อง ส่วน ความสามารถพูดได้อย่างถูกต้องจะเกิดขึ้นได้โดยให้ ผู้เรียนให้ความสนใจในเสียง ไวยากรณ์ และ ประโยคของภาษาที่พูดออกมา ทั้งนี้ Brown และ Nation 1997 ได้เสนอแนะว่าในการสอนพูด

ผู้เรียนต้องเรียนสิ่งสำคัญ ๓ ประการคือ ๑) การ สอนที่เน้นรูปแบบ เช่น การออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ ๒) การสอนที่เน้นความหมาย เช่น ให้ออกาส ผู้เรียน พูดข้อความที่สามารถใช้สื่อสารได้จริง และ ๓) การให้ออกาสผู้เรียนฝึกพูดให้คล่อง

๓. การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟัง-

การพูด

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟัง- การพูดนั้น Desmons (2005) เน้นว่าผู้สอน ควรจะสร้างสถานการณ์การสนทนาให้มีความ หลากหลาย อาทิ Listening in action ซึ่งเป็นหนึ่งในหลาย ๆ เทคนิคที่มุ่งหวังจะพัฒนาความสามารถ ทาง การฟังและการพูดให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ความสามารถในการฟัง-การพูดพร้อมทั้งกำหนด สถานการณ์หรือวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียน ที่มีความกระตือรือร้น ทั้งนี้ผู้สอนอาจจะแนะนำ กลวิธีในการฟัง-การพูดในชั้นเรียนหรือนอก ชั้นเรียนก็ได้ นอกจากนี้ การใช้วิธี Listening in action จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนจากงานวิจัยเกี่ยวกับขั้นตอนใน การเรียน โดยผู้สอนได้รับความร่วมมือจากผู้เรียน

นอกจากนี้ Brown & Yule (1983) กล่าวว่าควรคำนึงถึงระดับความรู้ของผู้เรียนและความ ยากง่ายของเอกสารในการจัดกิจกรรม เช่น ถ้า ผู้เรียนอยู่ในระดับเริ่มเรียนภาษา หรือไม่มีพื้นฐาน ความรู้ในภาษานั้นมาก่อน Brown แนะนำให้ใช้ กลวิธีคือการพูดโดยลำพัง ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่เพื่อน ร่วมชั้นจะติดตามบทสนทนา อีกทั้งทำให้ผู้เรียน มีความเคยชินกับลักษณะเฉพาะของผู้พูดภาษา นั้น ๆ เช่น จังหวะ การลดน้ำหนัก การแบ่งช่วง เนื่องจากผู้พูดจะพูดช้า จึงเหมาะกับผู้ที่เพิ่งจะ เริ่มเรียนภาษาที่เน้นทางด้าน การฟังในลำดับแรก และการที่ผู้เรียนได้เห็นท่าทางประกอบการพูดจะ

ทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายในชั้นเรียน นอกจากนี้หากผู้สอนนำหัวข้อการสนทนาแบบที่ไม่ได้คาดการณ์มาก่อนอาจทำให้บทสนทนานั้นน่าสนใจ ในกรณีที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการโต้ตอบในบทสนทนาที่จะต้องใช้การวิเคราะห์และการสังเกต

Morley (1992) นำเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมและอุปกรณ์ที่จะสนับสนุนทักษะทางการฟัง-การพูด Morley มีแนวคิด ๓ หลักใหญ่ ๆ คือ ๑) ความชัดเจนของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อผู้เรียน ซึ่งการเลือกใช้อุปกรณ์ทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกอยากเรียน และสนใจใฝ่หาความรู้ ๒) การปรับเปลี่ยนการเลือกใช้อุปกรณ์ (Transferability) ในการเรียนตลอดจนเนื้อหาของการเรียน ๓) แนวคิดเรื่องการมอบหมายงาน (Task-oriented) ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและต้องการทำงานชิ้นนั้นให้เสร็จ

ในทำนองเดียวกัน Oxford (1993) ได้เสนอแนะแนวทางในการคัดเลือกกิจกรรมว่าควรมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนได้สื่อสาร ภาษาที่ใช้ในการทำกิจกรรมควรเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การฝึกการฟังก่อนรอบแรกนั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพื่อจะกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจจุดประสงค์ของบทเรียน ซึ่งจะเตรียมตัวได้ยืนต่อไป ทั้งนี้เนื้อหาของบทเรียนจะต้องมีความน่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ และเมื่อผู้สอนนำเอกสารที่เกี่ยวกับการเห็นมาใช้ จะต้องให้คำพูดของผู้พูดนั้นชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้ทำให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาความหมายของบทเรียนได้

ในเรื่องนี้ Rost (1990) Mendelsolohn (1994) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการฝึกฟังไว้ ๓ ขั้นตอน คือ

๑) การฟังก่อนครั้งแรก ซึ่งมีความสำคัญมากต่อความเข้าใจเนื้อหา เป็นการปูพื้นความรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อผู้เรียนจะได้เข้าใจบริบทของการสนทนา หรือเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้รู้จักคำศัพท์ใหม่ ๆ ซึ่งคำศัพท์เป็นเนื้อหาที่สำคัญต่อความเข้าใจ และอาจใช้การให้คำจำกัดความ การแปลหรือว่าการพูดโดยใช้รูปประโยคใหม่ ๒) การฟังในบทเรียน จะเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาไม่ดีนัก สามารถตรวจสอบข้อมูลให้มั่นใจและสามารถโยงไปหาคำตอบได้ สำหรับผู้เรียนที่มีพื้นฐานอยู่แล้วก็จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ความหมายที่ปรากฏอยู่ในบทเรียน ซึ่งต้องอาศัยการมีเหตุมีผลในการฟังเพื่อนำไปสู่คำตอบ ๓) หลังจากการฟังผู้เรียนจะสามารถเข้าใจเนื้อหา และสามารถแยกแยะข้อมูลที่เป็นและไม่จำเป็นออกจากกันได้ แต่ถ้าผู้เรียนต้องการฟังแบบวิเคราะห์ ผู้เรียนจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ฟัง การฟังดังกล่าวจำเป็นต้องมีความตั้งใจเนื่องจากจุดประสงค์ของการฟังนั้น มีการประเมินความเข้าใจเรื่องที่ฟังอยู่ด้วย

จะเห็นได้ว่าการใช้กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มทักษะทางด้านกรฟัง-การพูดผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เช่น การนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ในส่วนของผู้เรียน ผู้เรียนควรมีการเตรียมความพร้อม เช่น การหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อจะได้นำมาใช้กับงานที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อที่กำหนดเป็นผู้เรียนที่มีความตั้งใจ และเรียนรู้วิธี

การทำงานอย่างเป็นระบบ และสามารถนำความรู้มาใช้ในกิจกรรมในชั้นเรียน เข้าใจงาน การแสวงหาคำความรู้ และสามารถนำเสนอผลงานในลำดับต่อมาให้ผู้เรียนด้วยกัน

๔. การวัดและประเมินผลเกี่ยวกับทักษะการฟัง-การพูด

การวัดความรู้ความสามารถทางการฟัง-การพูดนั้นควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดที่ผู้เรียน ควรจะรู้ว่ามีเกณฑ์อย่างไรในเรื่องนี้ Luissier (1992) ได้รวบรวมเกณฑ์ในการวัดความสามารถทางภาษาเกี่ยวกับทักษะการฟังดังต่อไปนี้

๑) การรับรู้ ได้แก่ การสามารถระบุหรือชี้การระลึกได้ หรือแยกแยะข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับเนื้อหาทางการพูด-การฟัง อย่างชัดเจน

๒) การเก็บรวบรวม ได้แก่ การจัดเข้ากลุ่มแยกแยะ หรือเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ที่นำเสนอเกี่ยวกับในเนื้อหาต่าง ๆ

๓) การเปรียบเทียบ ได้แก่ สามารถแยกแยะข้อมูลโดยแยกความเหมือนหรือความต่างที่ปรากฏในเนื้อหาต่าง ๆ

๔) การเดาความหมาย ได้แก่ สรุปความตีความ คาดเดา หรือสรุปความจากข้อความที่ได้ยินหรือจากข้อมูลที่ได้รับอย่างชัดเจนในบริบทของการฟัง และการพูด

๕) การแสดงความชื่นชม ได้แก่ สามารถแยกความแตกต่างระหว่างความจริงกับความคิดเห็น อารมณ์ สามารถประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ

นอกจากนี้จาก <http://espaceeducatif.ac-rennes.fr> ได้ให้รายละเอียดทางด้านจิตวิทยาประกอบเกณฑ์ในการวัดความสามารถทางการฟัง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- สามารถแยกแยะคำพูดได้โดยอาศัยความสามารถทางด้านไวยากรณ์และการออกเสียง

- สามารถเน้นการใช้หน้าหนักในการสื่อความหมายในรูปประโยค โดยใช้ศัพท์ในการสื่อความหมาย เช่น จังหวะหยุด จังหวะของการกลั่นลมหายใจ การเน้นหน้าหนักในรูปประโยค

- สามารถเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงโดยเข้าใจคำสำคัญ (mots clés) และรู้จักเก็บข้อมูลไว้และนำไปใช้ในขณะที่ฟัง

- แยกแยะข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่/คน/ผู้ร่วมสนทนา ตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ

- สามารถหาข้อมูลที่ทำให้เกิดการเชื่อมต่อของคำ ตลอดจนการตีความหมายของคำนั้น เข้าใจถึงความหมายของการใช้เรื่องช่วงเวลา

สำหรับทักษะการพูด Luissier (1992) ได้รวบรวมเกณฑ์ในการประเมินทักษะในการพูดสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ กลุ่ม

๑) การนำไปใช้ สร้างใหม่, เปลี่ยนแปลง, เล่าใหม่, สร้างองค์ประกอบใหม่, สรุปข้อความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาหรือข้อความ

๒) การตั้งคำถาม ตั้งคำถามเพื่อขอข้อมูล, ขอรายละเอียดที่ชัดเจนจากบริบทที่ชัดเจน (ขั้นตอนนี้ต้องมีความสามารถในการเข้าใจคำตอบ)

๓) แสดงความมั่นใจ การนำเสนอ แสดงความรู้สึก บรรยาย เล่าเรื่องจากบริบทที่กำหนด

๔) มีปฏิกิริยาตอบโต้ ถกเถียง พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือข้อเสนอต่าง ๆ เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก กิจกรรมบุคคล สิ่งของ สถานที่

ดังนั้นในการวัดผลทางด้านทักษะทางการพูดและฟัง ควรที่จะกำหนดความสามารถของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับกรมอบหมายงานที่ชัดเจน

การใช้ภาษาในสถานการณ์ที่กำหนดจะเป็นตัวชี้วัดว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง ในสถานการณ์การสื่อสารจริงหรือจำลอง สถานการณ์การสื่อสารจะสามารถประเมินระดับความสามารถในการใช้ภาษาและความสามารถในการเข้าใจ และสื่อสารข้อความที่อยู่ในรูปของการพูด

วิธีการวิจัย

๑. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

กลุ่มประชากรเป้าหมายคือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๑ ในรายวิชา 356115 ภาษาฝรั่งเศสพื้นฐาน I (French Foundation I) รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๑ คน หนึ่ง เพื่อทดลองแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศส ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง (experimental group) และกลุ่มควบคุม (control group) กล่าวคือ Two Groups Pre-test-Post-test Design โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มทดลองจำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๖% ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ และกลุ่มควบคุมจำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘๔% เนื่องจากมีนิสิตมาเข้ากลุ่มช้าหลังจากที่มีการสุ่มตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องให้นิสิตดังกล่าวอยู่ในกลุ่มควบคุมเพื่อไม่ให้กระทบกับกระบวนการทดลองที่ใช้แผนการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้

๒. เครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ เครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัยต่าง ๆ ประกอบด้วย ๑) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศส ๒) แบบทดสอบทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียน (Pre-test) ๓) แบบทดสอบทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสหลังเรียน (Post-test)

๒.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) นำแบบทดสอบทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสก่อนเรียน (Pre-test) ไปทดสอบกับนิสิตในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนิตทั้ง ๒ กลุ่มสอบในเวลาเดียวกัน

๒) นำแบบทดสอบ Pre-test มาตรวจให้คะแนนโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งทักษะการฟังและการพูด

๓) ตรวจสอบคะแนนจาก Pre-test ของนิตกลุ่มทดลองว่ามีปัญหาที่เกี่ยวกับการฟัง-การพูดสื่อสารในหัวข้อเรื่องอะไรบ้างเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามแผน

๔) เริ่มดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตัวเองตามลำดับขั้นตอนของแผนที่เขียนไว้รวม ๓๐ ชั่วโมง ส่วนนิตกลุ่มควบคุมเรียนกับอาจารย์ในสาขา ซึ่งผู้วิจัยได้มีการสอบถามปรึกษาหารือเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ในการสอนกลุ่มทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ แจ้งวัตถุประสงค์นำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทบทวน การดูภาพ การดูแผนที่ การดูวิดีโอ

๔.๒ ในการสอนมีการฝึกทักษะการฟังและการพูด ดังเช่น

- นิสิตได้มีการฝึกฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบฝึกหัดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะนำตัว การให้ข้อมูลส่วนตัว การทำความเข้าใจจากการสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนการเล่ากิจกรรมในวันหยุด

- นิสิตจะได้ฝึกเกี่ยวกับการฟังตัวเลข เช่น ตัวเลขที่บ่งบอกรหัสของแต่ละภูมิภาคในประเทศฝรั่งเศส เช่น แคว้น Bretagne มีการแบ่งเขต เช่น Les côtes d'Amor (22) Le Finistère (29) L'île et Vilain (35) ทั้งนี้ นิสิตจะได้เรียนเกี่ยวกับเมืองต่าง ๆ และแผนที่ประเทศฝรั่งเศส ตลอดจนได้ฝึกการออกเสียงเกี่ยวกับตัวเลข การบอกอายุ บอกเบอร์โทรศัพท์ ซึ่งมีจำนวน ๑๐ หลัก บอกเรื่องเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ นิสิตเกิดความคล่องตัวในการใช้ตัวเลขมากขึ้น

๔.๓ ผู้วิจัยได้มอบหมายชิ้นงานแก่นิสิตในกลุ่มทดลอง เพื่อให้ นิสิตพัฒนาทักษะทางด้านการพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ โดย

- มอบหมายให้นิสิตสร้างบทสนทนาของนิสิตเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ นิสิตได้ฝึกฝนทางด้านการฟังไปแล้ว จากแบบทดสอบ Pre-test เช่น การสอบถามราคา การซื้อของในร้านสรรพสินค้า การสั่งอาหาร การโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม การโทรศัพท์ไปเชิญร่วมงานในโอกาสต่าง ๆ นิสิตจะได้ฝึกการใช้ศัพท์สำนวนต่าง ๆ และผู้วิจัยจะมีการให้ข้อคิดเห็นหรือแนะนำเพิ่มเติม

- มอบหมายให้นิสิตนำเสนอบุคคลสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในฝรั่งเศส เช่น สถานที่สำคัญทางการท่องเที่ยว หรือทางประวัติศาสตร์

- มอบหมายให้นิสิตแนะนำตนเองและแนะนำผู้อื่น การตั้งคำถามโดยการทายบุคคล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะทำได้ในกลุ่มละ ๑-๒ คน

- นิสิตสร้างบทสนทนาจากรูปภาพเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์หรือผูกเรื่องเป็นบทสนทนา ระหว่าง ๒ คน การสร้างบทสนทนาของนิสิตจะเป็นโอกาสให้นิสิตสามารถประมวลความรู้ นำมาใช้ในการพูดบทสนทนา

- นิสิตจะได้ฝึกการสร้างความรู้เชื่อมโยงระหว่างอาชีพและสถานที่ทำงานเพื่อให้มีความรู้ทางด้านศัพท์ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพในภาษาฝรั่งเศส ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งแบบฝึกจะอยู่ในรูปการจับคู่ หรือเกมปริศนาอักษรไขว้

- นิสิตสร้างบทสนทนาในสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด เช่น ในห้างสรรพสินค้า การซื้อเชิญไปดูภาพยนตร์ การสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม นิสิตจะได้รับการฝึกการใช้ศัพท์ สำนวนต่าง ๆ ในการนำเสนอบทสนทนา

- นิสิตจะได้ดูสื่อวิดีโอหรืออินเทอร์เน็ต ซึ่งจะประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การไปซื้อของ การแนะนำบุคคล การใช้โทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อมูล การสำรองที่พัก การพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมและวันหยุด การสอบถามเกี่ยวกับทิศทาง ที่ตั้ง การสอบถามเรื่องช่วงเวลา และรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล ทั้งนี้ผู้วิจัยจะมีคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนิสิต เช่น การไปซื้อของ ผู้เรียนจะต้องบอกได้ว่า ในบทตัวละครไปซื้ออะไร และให้แต่ละคนช่วยกันตอบให้ครบตามที่สิ่งที่ได้ยิน เช่น ไข่ นม ผัก น้ำมันโอลีฟ ผลไม้ แฮม ไส้กรอก ผู้วิจัยสามารถเขียนคำตอบบนกระดานดำ และให้นิสิตเติมข้อความที่ยังขาดหายไป เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

- ในการสอนเสริมกลุ่มทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะใช้เวลาในช่วงบ่าย สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๓ ชั่วโมง เพื่อทำกิจกรรมกับนิสิตในการเพิ่มทักษะการฟัง การพูดตามหัวข้อของชิ้นงานที่ได้มอบหมายไปก่อนหน้านี้ และได้มีการแก้ไขในส่วนที่ผู้เรียน ออกเสียงผิด ตลอดจนการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามเนื้อหาในแต่ละขั้นตอน โดยใช้ฟังจากแผ่น CD และให้นิสิตทำงานเป็นคู่และเสนองานต่อหน้าเพื่อน ๆ

๕) เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการเรียนการสอนจนครบทุกแผนแล้วได้นำแบบทดสอบทักษะการฟัง-การพูดหลังการเรียน (Post-test) ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

๒.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้ ๑) วิเคราะห์ผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังการเรียน (Post-test) โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ๒) เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยคำนวณค่าสถิติ t-test และ ๓) เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม โดยคำนวณค่าสถิติ t-test

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสของกลุ่มนิสิตทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ค่าสถิติ t-test (แบบทางเดียว) ปรากฏผลดังตารางที่ ๑ และตารางที่ ๒ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม (แบบทางเดียว)

ความรู้	n	\bar{x}	S	\bar{d}	S_d	t	df	p
หลังเรียน	๑๗	๑๐๖.๗๑	๘.๘๒	-๗.๑	๘.๖๐	-๓.๓๘	๑๖	.๓๗๐
ก่อนเรียน	๑๗	๑๐๗.๔๑	๖.๔๒					

จากตารางที่ ๑ แสดงว่าความรู้หลังเรียนของนิสิตในกลุ่มควบคุมไม่มากไปกว่าความรู้ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๒ ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง (แบบทางเดียว)

ความรู้	n	\bar{x}	S	\bar{d}	S_d	t	df	p
หลังเรียน	๑๔	๙๖.๕๐	๗.๓๒	๔.๗๑	๖.๙๓	๒.๕๔๔	๑๓	.๐๑๒*
ก่อนเรียน	๑๔	๙๑.๗๙	๖.๔๔					

จากตารางที่ ๒ แสดงว่าความรู้หลังเรียนของนิสิตในกลุ่มทดลองมากกว่าความรู้ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ในการอภิปรายผลการศึกษารียบเทียบการทดสอบทักษะการฟัง-การพูดของนิสิตในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบทดสอบ Pre-test และ Post-test มีประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

๑. นิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม คำศัพท์ และการจับใจความสำคัญจากบทสนทนา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์นิสิตเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาฝรั่งเศส นิสิตพบว่าความรู้ทางศัพท์มีความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัพท์สำนวนต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร จึงควรต้องมีการฝึกฝนและพัฒนาต่อไป เช่น การเพิ่มทักษะการอ่านจากหนังสือหลายประเภท การอ่านข่าว หรือการดูภาพยนตร์ที่มีคำบรรยายได้ บทสนทนา จะมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางด้านศัพท์สำนวน นอกจากนี้ นิสิตยังเสนอว่าการได้พูดคุยกับเจ้าของภาษาหรือคนที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสก็จะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะเพิ่มพูนความรู้ในการขยายองค์ความรู้ทางด้านศัพท์สำนวนอีกด้วย รวมทั้งการเข้าไปใช้ youtube หรือการดูรายการจาก TV5 ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับภาษาฝรั่งเศสมากขึ้น

๒. การจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองกับการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดได้เป็นอย่างดี ดังเช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติ ในสถานการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย และการเรียนแบบมีส่วนร่วม ดังที่นักวิชาการกล่าวไว้ว่าในการสื่อสารควรจัดรูปแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน โดยผู้สอนอาจเลือกใช้สถานการณ์ต่าง ๆ หรือการใช้บทบาทสมมติในชั้นเรียนและควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของบทเรียนด้วย ตลอดจนเลือก

หัวข้อที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น การไปรับประทานอาหารที่ภัตตาคาร การสอบถามข้อมูลบริษัทท่องเที่ยว การเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าการจัดการเรียนโดยใช้บทบาทสมมตินั้นมีส่วนทำให้การเรียนการสอนมีความสนุก สร้างบรรยากาศเป็นกันเองและทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ไม่อายซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ การจัดค่ายภาษาฝรั่งเศสที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเพลิดเพลินกับการใช้ภาษา กับเจ้าของภาษา ในส่วนที่เกี่ยวกับการเพิ่มทักษะการพูด นิสิตเห็นว่าในกลุ่มของนิสิตเองควรใช้ความพยายามในการพูดโดยใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาในการสื่อสาร การทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการพูดและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีเพื่อนชาวฝรั่งเศสหรือคนใช้ภาษาฝรั่งเศสก็จะทำให้ตนมีโอกาสได้พูดมากขึ้น

นอกจากนี้ควรหาหัวข้อในการสนทนาที่กระตุ้นและส่งเสริมการถกเถียง โดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมข้อมูล ตลอดจนเหตุผลในการถกเถียง ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีการเตรียมตัวและเลือกใช้ศัพท์เพื่อใช้ในการสนทนา ซึ่งกิจกรรมประเภทนี้ไม่ควรเกิน ๑ ชั่วโมง และหลังจากนี้ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปของทั้ง ๒ กลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการสอนคือให้ผู้เรียนกล้าที่จะพูดภาษาต่างประเทศนั้น ๆ และให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยในเรื่องของการออกเสียง ผู้เรียนสามารถพูดได้เพิ่มขึ้นทีละเล็กทีละน้อยและความสามารถในการจำจะดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเริ่มจากสถานการณ์ที่ผู้เรียนพูดเล่าเรื่องของตัวเองและพูดถึงบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่ไม่ยากเกินไป ผู้เรียนจะค่อย ๆ พัฒนาความสามารถทางภาษาด้านศัพท์ โครงสร้าง

ตลอดจนการออกเสียงและลักษณะทางวัฒนธรรม และสังคม สำหรับการทำงานกลุ่มนั้นไม่ว่าผลงานกลุ่มจะดีมากหรือพอใช้ก็ตาม ผู้เรียนควรจะได้ รับคำชมเชยและการเสริมแรง เช่น การปรบมือ เพื่อ เป็นการให้กำลังใจ จะเห็นได้ว่าการใช้บทบาทสมมติ ทำให้การเรียนไม่ใช่เป็นรูปแบบผู้รับ (passive) แต่ เพียงอย่างเดียวแต่เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าที่จะ เริ่มบทสนทนา และกล้าแสดงออก (active) ซึ่งนับว่าจะ เป็นวิธีที่ส่งเสริมการสอนภาษาได้เป็นอย่างดีคือรูปแบบหนึ่ง (<http://www.lepointdufle.net>) ดังนั้นการสร้างสถานการณ์และการหาหัวข้อสนทนา (situation de conversation) ที่อยู่ใน ความสนใจเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพูดภาษาฝรั่งเศส จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง

๓. นิสิตกลุ่มควบคุมพบว่าหัวข้อด้านความรู้ทางวัฒนธรรม การใช้เหตุผล ตลอดจนเรื่องของ ตัวเลขที่เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับอายุ สัญชาติ ตลอดจนการสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับราคาสินค้าเป็นหัวข้อที่น่าสนใจ จึงควรที่จะพัฒนาใน หัวข้อดังกล่าว ในเรื่องนี้ นิสิตได้ให้ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ว่าความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของภาษา ฝรั่งเศสเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะเอื้อให้ เกิดความเข้าใจและสร้างหัวข้อในการสนทนาได้ มากขึ้น ผู้เรียนพบว่าการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนก็ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เช่น การจัดการเรียน การสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้แสดง ความสามารถทางภาษาเป็นธรรมชาติ เช่น การจัด กิจกรรมการทำอาหาร การจัดโต๊ะอาหารและอาจ จัดการสนทนาในหัวข้อต่าง ๆ เช่น แฟชั่น ดนตรี ศิลปะ การเมือง สหภาพยุโรป เป็นต้น

ทั้งนี้ Lhote (1995:105) กล่าวว่าความรู้อื่นๆ ของผู้เรียนมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ในสิ่งใหม่ ความรู้เดิมจึงเป็นเสมือนพื้นฐานที่จะทำให้เกิดการ

เรียนรู้ต่อยอดเนื่องจากผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยง ความรู้และประสบการณ์จากความรู้เดิมได้ เช่น เดียวกับความรู้เดิมทางด้านวัฒนธรรมก็จะเป็น เครื่องมือในการเรียนภาษาและวัฒนธรรมของ ประเทศเจ้าของภาษา ดังนั้นความรู้เดิมจึงเป็น ปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มความสามารถทางการฟัง- การพูด

๔. การฟังบทสนทนาของคู่สนทนา ๒ คน จะทำให้นิสิตสามารถจับประเด็นได้ดีกว่าการรับฟัง ข้อความจากผู้พูดแต่เพียงฝ่ายเดียว เช่น ใน สถานการณ์ของการโทรศัพท์ จะเห็นว่า นิสิตไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาการสนทนาได้อย่างครบถ้วน แต่ถ้าเป็นการฟังสนทนาแบบมีคู่สนทนา มากกว่า ๑ คน นิสิตจะสามารถเข้าใจได้มากขึ้น ดังนั้น การ ศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษากล่าวว่า ภาษา เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม นั่นคือการจัดรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำเสนอกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่จะ กระตุ้นให้เกิดการพูดและการแลกเปลี่ยนซึ่งกัน และกัน อันจะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นใน การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย และมีส่วนร่วมใน การเรียนภาษา ซึ่งการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น จะต้องใช้การฝึกฝนจากเอกสารจริงจากสื่อต่าง ๆ เช่น การอัดเสียงจากรายการวิทยุ รายการทีวี เป็นต้น ทั้งนี้ นิสิตมีความเห็นเพิ่มเติมว่าการใช้ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย เช่น การใช้ PowerPoint หรือ Clip video การสร้าง Website ให้นิสิตได้ศึกษาด้วยตัวเองและเรียนรู้ ตามความสะดวกได้มากขึ้น นอกจากนี้ สถานการณ์ ในบทสนทนามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำ ให้เข้าใจคำศัพท์ซึ่งอยู่ในบทสนทนา โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในสถานการณ์การสนทนาที่เกี่ยวข้องและ มีความสัมพันธ์กับนิสิตหรือเป็นหัวข้อที่ นิสิตสนใจ

เช่น การกีฬา การพูดคุยเรื่องการพักผ่อนหย่อนใจ การไปท่องเที่ยว การพูดคุยเรื่องอาหาร (<http://www.lepointdufle.net>) ในเรื่องนี้สังเกตเห็นว่าการอ่านนิตยสาร โดยเริ่มจากการอ่านบทความสั้น ๆ และเพิ่มระดับความยากขึ้นก็จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้นำไปต่อยอดในการสนทนาได้

นอกจากนี้ Rutherford (1995) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งคือการใช้สื่อที่ผู้สอนจัดเตรียมเอกสารที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและควรให้กำลังใจผู้เรียนในการฟังเอกสารจริง และควรให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่หลากหลายในสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความสามารถด้านการฟัง ความเข้าใจในเนื้อหาและคำศัพท์ด้วย ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสพื้นฐานเบื้องต้น ดังนั้นจึงควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องกลวิธีการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดในชั้นปีที่สูงขึ้นด้วย เพื่อเห็นภาพรวม และได้ข้อมูลสะท้อนกลับในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของสาขาวิชาต่อไป

๒. ควรนำผลจากการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดต่อยอดไปสู่การสร้างบทเรียนการสอนสนทนาภาษาฝรั่งเศส โดยเน้นไปที่บทเรียนที่เป็นภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน เช่น ภาษาฝรั่งเศสการโรงแรม การท่องเที่ยว การงานเลขานุการ หรือภาษาฝรั่งเศสสำหรับงานล่ามเบื้องต้น โดยการจัดการเรียนรู้ก็ควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การใช้บทบาทสมมติ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

๓. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสในรูปแบบประโยค เช่น การเน้นน้ำหนัก การเน้นเสียง ตลอดจนการเชื่อมเสียงในกลุ่มนิสิตเพื่อสร้างความมั่นใจในการออกเสียงของผู้เรียนมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยนี้เป็นเสมือนการจุดประกายให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้กลวิธีการเรียนภาษา และการฝึกฝนทักษะทางการฟังและการพูดภาษาฝรั่งเศส อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาที่สูงขึ้นหรือการนำทักษะทางการฟัง-พูดไปใช้ในการประกอบวิชาชีพต่อไปในอนาคต

 บรรณานุกรม

- จิรประภา บุญพรหม (วิจัย) ๒๕๕๑ “การออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนิสิตชาวไทยโดยเน้นการใช้กลยุทธ์
 สัทศาสตร์ทางแก้ และการจัดการระบบปัญหาการออกเสียง”
- จิรประภา บุญพรหม (วิจัย) ๒๕๕๒ “การประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถ
 ในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย สัทสัมพันธ์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ” มหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๖ พ.ย.-ธ.ค. ๒๕๕๒
- ปรารธนา กาลเนาวกุล และคณะ (๒๕๔๙) (วิจัย) รูปแบบการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด
 ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- อุมาพร ภูพานเพชร (๒๕๔๗) ผลการใช้เกมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดของนักศึกษาระดับ
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น I ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่าง
 เต็มที่ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น ผลการทดสอบความสามารถการฟัง-การพูดของผู้เรียน
- Brown, H.D. (1991). *Teaching by Principles. An Interactive Approach to Language Pedagogy*, Englewood Cliffs.
- Brow, G. Yules, G. (1994). *Discourse Analysis Cambridge Textbooks in Linguistics*, Cambridge University
 Press.
- Besse, H. (1980). «Enseigner la compétence de communication». *Le Français dans le monde*, 153.
- Conseil de l'Europe. (2001). *Cadre Européen commun de référence pour les langues*. Paris : les éditions Didier.
- Cornaire, C. (1998). *La Compréhension Orale*. Paris : CLE International.
- Desmons et al (2005). *Enseigner le FLE (Français langues étrangère) Pratique de Classe*.
- LHotte, E. (1995). *Enseigner l'oral en interaction*. Paris : Hachette.
- Lussier, D. (1992). *Evaluer les apprentissages dans une approche communicative*. Paris : Hachette.
- MENDELSON, D. (1995). «Applying leaning strategies in the second/foreign language listening
 comprehension». In *A Guide for the Teaching of Second Language Listening*. Mendelsohn, D.J., Rubin,
 J. (dir.). San Diego, Dominic Press, Inc.
- MORLEY, J. (1992). «Theory and practice in listening comprehension». In *Comprehension-Based Second
 Language Teaching/L'enseignement des langues seconds axé sur la compréhension*. Courchêne, R.J.,
 Glidden, J.I., St. John, J., Thérien, C. (dir). Ottawa, Les Presses de l'Université d'Ottawa.
- Nantasilp, S. (2004). «La compétence de communication en didactique de français langues étrangères»
Damrong : Journal of the Faculty of Archeology Vol.3 No.6 July – December, Bangkok, 124 – 132.
- OXFORD, R. L (1993). «Research update on teaching L.2 listening.» *System*, 20.2
- Richard, J.C (1990). *Teaching Listening and Speaking from Theory to Practice*. Cambridge : Cambridge University
 Press.
- Richard, J.C (1990). *Teaching Listening and Matrix*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Rixon, S. (1986). *Developing Listening Skill*. London : Macmillan.
- Rost, M. (1990). *Listening in Language Learning*. New York : Long man.
- Rouler. F. (1980). *Langue maternelle et langues secondes vers une pédagogie intégrée*. Paris : Hatier. Crédit
 (Coll. «Langues et apprentissage des langues :»)

<http://espaceeducatif.ac-rennes.fr>

<http://www.lepointdufle.net>